
Form Follows Fiction - The Face of God

Utställningen bygger på ett projekt som pågått under flera år, där en fiktiv person togs fram som utgångspunkt till vårt gestaltningsarbete. Gestaltningen ställdes ihop med berättelsen ut på Vandalorum i Värnamo under perioden 2017-10-14 - 2018-01-28.

Vår grupp bestod från början av fyra personer Johnny Friberg, Christian Strömqvist, Mattias Rask och mig. Diskussionen om hur vi skulle behandla fiktionen i utställningen var närvarande från början. Skulle vi presentera berättelsen som en sanning eller som fiktion? De två olika sätten att presentera kom att spela stor roll i diskussionen som följde utställningen, vilket jag återkommer till senare i beskrivningen.

Min roll i gruppen, förutom det gemensamma förarbetet i att bygga berättelsen, kretsade mycket kring framtagandet artefakter. En tidig idé med utställningen var att knyta berättelsen till artefakter, som i sin tur skulle stärka den fiktiva berättelsen i rummet. Det var i sammanhanget viktigt att hantverket och detaljnivån var av såpass hög kvalitet att besökaren skulle anse att detta arbete var för omfattande för att bygga på en lögn. Att besökaren, till viss del undermedvetet, skulle ifrågasätta utställningens fiktion. Nu blev det dock så att utställningen presenterades som en sanning och där de väl bearbetade artefakterna kanske snarare försvårade besökarens förmåga att avslöja bluffen.

Det som kom att efterfölja vernissagen var att väldigt få ifrågasatte utställningens äkthet. Något som i efterhand kanske inte är så konstigt med tanke på avsändarnas (HDK och Vandalorum) samhälleliga position. Avsaknandet av ifrågasättandet kom från både besökare och journalister. Redan i projektets början fanns en diskussion om källkritik och hur vi ofta accepterar institutioners sätt att kommunicera historieskrivning, vilken i alla sammanhang är delvis fiktiv eller vinklad. Att nu besökare och journalister helt köpte fiktionen skapade en osäkerhet både hos Vandalorum och oss som designgrupp. Målet med utställningen hade aldrig varit att skapa en ny historisk person, och på så vis skapa ännu en historisk lögn, utan snarare att skapa en diskussion om fikcionalisering i historieskrivande. Målet var heller aldrig att få besökare att känna sig lurade, vilket vi nu gränsade till att göra.

Utställningen kompletterades med ett antal texter och mer tydlighet från guider i att kommunicera projektets innehåll och syfte. Dock räckte detta inte alltid för att få besökaren att förstå fiktionen i utställningen. I artefakterna och berättelsen fanns en förtrollande kraft. Ihop med avsändarnas trovärdighet skapade detta en situation där besökarens upplevelse i många fall **överglänste** förmågan att hitta de ibland uppenbara ledtrådar som annars skulle avslöjat lögnen.

Framställningen av de många artefakterna skedde under en lång tid vilket medgav en möjlighet till reflektion under processens gång. Mycket ändrades och modifierades allteftersom projektet fortskred. Detta gjorde att artefakterna till största delen nådde den nivå på finish som vi eftersträvade, men ännu viktigare: hade utrymmet att utvecklas i sin gestaltning. När berättelsen utvecklades kunde även artefakterna utvecklas och på så vis stärka den sammanfattade upplevelsen av utställningen.